

Universiteit Utrecht

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM Radboud Universiteit

COGIS-NL COVID Gender (In)equality Survey Netherlands

Tweede *policy brief*
over de periode juni 2020

MonkeyBusinessImages/Shutterstock.com

Overzicht

Sinds april 2020 bestuderen we de impact van de coronacrisis op de verschillen [in werk, zorg en welzijn tussen moeders en vaders](#). Hier presenteren we de meest recente uitkomsten uit deze studie, de zogeheten *COVID Gender (In)equality Survey Netherlands* (COGIS-NL). Deze resultaten gaan over de situatie zoals deze in juni 2020 in Nederland was. In juni moesten we nog steeds zoveel mogelijk thuiswerken, maar de scholen gingen weer open, evenals locaties voor vrijetijdsbesteding, zoals sportscholen. Hoe ging het met ouders in deze periode?

We vergelijken waar mogelijk de situatie van juni met de situatie vóór de coronacrisis. Ook kijken we naar mogelijke verschillen tussen juni en de eerste lockdown in april. Kijken we alleen naar ouders? Nee. We kijken nu ook hoe de ervaringen van ouders met kinderen onder de 18 jaar thuis verschillen van die van ouders met oudere kinderen en mensen zonder kinderen. Wanneer hierna wordt gesproken over 'ouders' (en 'moeders' en 'vaders') doelen we daarbij op mensen met kinderen onder de 18 jaar thuis. Naar de andere categorie wordt verwezen als mensen géén kinderen onder de 18 jaar thuis hebben.

Opvallende bevindingen juni 2020:

- Thuiswerken is onder ouders gedaald tussen april en juni, van 54% naar 44%.
- Ervaren werkdruk van moeders blijft onverminderd hoog: 40% ervoer meer werkdruk in juni dan voor de coronacrisis. Voor vaders was dit lager: 26%.
- Het aandeel vaders dat meer is gaan doen in de zorg voor kinderen blijft toenemen: 31% in juni tegenover 22% in april.
- Ouders zijn best tevreden met de verdeling van huishoudelijke en zorgtaken. Ze gaven beide een gemiddeld cijfer van 7,3 (huishoudelijke taken) en 7,2 (zorgtaken) op een schaal van 1 (laag) tot 10 (hoog).
- Ouders vonden het combineren van werk en zorg iets minder moeilijk in juni (19%) dan in april (29%). Dit is nog altijd hoger dan voor de coronacrisis (11%).
- Werknemers zonder kinderen onder de 18 thuis meldden in juni twee keer zo vaak moeite te hebben met het combineren van werk met zorg en ondersteuning voor mensen om zich heen (21% tegenover 10% voor de coronacrisis).

De impact van de coronacrisis op waar we werken

De coronacrisis zorgde voor grote veranderingen in waar we werken. In april werkte 54% van de Nederlandse ouders thuis, veel meer dan voor de coronacrisis (5%). In juni gingen ze weer vaker naar werkplekken buiten de deur. Minder dan de helft van de ouders werkte in juni thuis (44%). Een relatief klein deel van de ouders (20%) werkten helemaal vanuit huis, terwijl dit in april nog 38% was. Daar staat tegenover dat ouders in juni juist vaker *een deel* van hun tijd vanuit huis werkten. 16% van de ouders werkte in juni deels vanuit huis en deels op locatie tegenover 11% in april. We zien hier de versoepeling van de coronamaatregelen in juni terug in de werklocatie van ouders.

Belangrijke verschillen in thuiswerken

- Vooral ouders met hbo en universitaire diploma's werkten thuis in juni (63%). Slechts 24% van ouders met een mbo-diploma en 20% van de ouders met een middelbareschooldiploma of lager werkten thuis.
- Werk je als ouder in een cruciaal beroep? Dan is de kans dat je in juni thuiswerkte kleiner. Vooral ouders in niet-cruciale beroepen bleven thuis. 57% van de ouders in niet-cruciale beroepen werkte helemaal of deels thuis tegenover 28% van de ouders in cruciale beroepen.

Maakt het uit of je kinderen thuis hebt?

Ouders en mensen zonder kinderen onder de 18 jaar thuis verschilden weinig in waar zij werkten in juni. Bijna de helft van de mensen zonder thuiswonende kinderen onder de 18 (47%) werkte thuis. 14% werkte deels thuis en 25% werkte helemaal thuis in juni. 8% werkte altijd al thuis voor de coronacrisis. Werkenden zonder kinderen onder de 18 jaar thuis zeiden iets vaker dan ouders dat zij helemaal thuis werkten (25% tegenover 19%) in juni.

Afname in thuiswerken niet altijd een keuze

In juni zei 61% van de ouders dat zij niet zelf mochten bepalen waar zij werkten. Vooral ouders in een cruciaal beroep zeiden dat ze geen keus hadden in waar ze werkten (70%).

Vaders zeiden vaker dan moeders dat ze konden kiezen waar ze werkten (43% tegenover 27%).

FlamingoImages Shutterstock.com

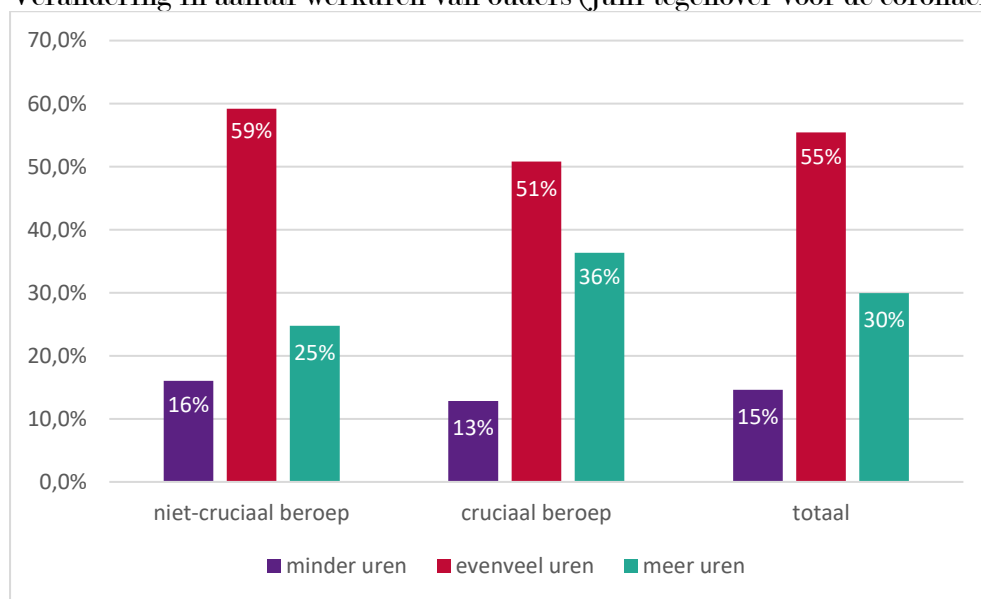
Bijna de helft van de ouders paste werkuren aan in juni

De coronacrisis is ook van invloed op *hoeveel* we werken. 45% van de ouders paste het aantal werkuren aan in juni: 15% werkte minder uren dan voor de coronacrisis; 30% werkte juist meer. Dit is niet anders voor werknemers zonder kinderen onder de 18 jaar thuis, zij pasten in deze periode even vaak hun werkuren aan. Werk je als ouder in een cruciaal beroep? Dan werkte je in juni vaker meer uren dan voor de coronacrisis in vergelijking met ouders in niet-cruciale beroepen (36% tegenover 25%).

Moeders in cruciale beroepen werkten meer

De moeders die in juni meer uren werkten, hadden vaker een cruciaal beroep dan de moeders die hun werkuren niet veranderden. Dat gold niet voor de vrouwen zonder kinderen onder de 18 thuis. Het aantal werkuren dat vrouwen met en zonder kinderen voor de coronacrisis werkten had hier geen invloed op.

Verandering in aantal werkuren van ouders (juni tegenover voor de coronacrisis)

Moeders ervaren vaker werkdruk dan vaders

Basisscholen en kinderdagverblijven gingen deels weer open in mei, waarna ze in juni helemaal opnieuw openden. Met de kinderen weer op school of op de opvang, zouden veel ouders – in theorie – meer tijd hebben voor werk of andere activiteiten. Wat betekende dit voor de ervaren werkdruk?

Steun van leidinggevend en collega's

In juni gaf 65% van de ouders aan zich gesteund te voelen door hun leidinggevende. Daarnaast voelde 75% zich gesteund door hun collega's. Deze steun zorgde er echter niet voor dat er minder werkdruk werd ervaren.

Ondanks dat scholen en kinderopvang opnieuw opengingen ervoer een derde van de ouders nog steeds een hogere werkdruk dan voor de coronacrisis. In april, tijdens de eerste lockdown, was dit 35%. De situatie is verbeterd voor vaders, maar niet voor moeders. 40% van hen voelde nog steeds een hogere werkdruk in juni vergeleken met de situatie voor corona, in april was dit 39%. Voor vaders nam dit deel juist af van 31% in april tot 26% in juni. Niet alle ouders ervoeren werkdruk: 17% van de ouders ervoer voor de crisis geen werkdruk en in juni ook niet (dit was 18% in april).

Geen verschillen moeders en vaders in extra werkprestaties tijdens corona

Is de coronacrisis van invloed op de werkprestaties die we leveren? Dat kunnen we met onze studie helaas niet bepalen. Wel kunnen we kijken naar de prestaties die we in juni leverden. Denk hierbij aan het oppakken van nieuwe, extra, of uitdagende taken, het bijhouden van vakken kennis of beroepsvaardigheden, het opzoeken van creatieve oplossingen in je werk, en of je actief meedoet in bijeenkomsten. [Samen geven deze acht activiteiten een beeld](#) van de mogelijke extra werkprestaties die we leverden in juni. Wat blijkt? We vinden geen verschillen tussen vaders en moeders in de extra werkprestaties die ze leverden afgelopen juni. We vinden ook geen verschillen tussen mannen en vrouwen zonder kinderen onder de 18 jaar thuis.

Wie zorgt er voor de kinderen?

De zorg voor kinderen was en blijft ongelijk verdeeld binnen gezinnen. In juni deden moeders nog altijd meer aan de zorg voor kinderen dan vaders. Maar de verdeling van zorgtaken lijkt tijdens de coronacrisis wel te veranderen. In april gaf 22% van de vaders aan meer te zijn gaan doen aan de zorg voor hun kinderen vergeleken met de situatie voor corona. In juni is dit percentage gestegen naar 31%. Ook een deel van de moeders (21%) is in juni meer gaan zorgen dan voor de coronacrisis, maar dit is een kleinere groep dan bij de vaders. Vergeleken met april is de groep moeders die meer is gaan zorgen in juni groter dan in april (12% tegenover 21%).

Niet alle ouders zijn meer gaan zorgen, er is ook een groep ouders minder gaan doen. Ongeveer een derde (30%) van de ouders zei minder zorgtaken te doen in juni dan voor de coronacrisis. Dit verschilt bijna niet tussen vaders en moeders, net zoals in april. Toen was de groep ouders die minder zorgtaken is gaan doen net iets kleiner.

Gelijkere verdeling in coronatijd

Het resultaat is dat de verdeling van zorg voor kinderen tijdens de coronacrisis iets minder ongelijk is geworden. Voor en tijdens de eerste lockdown in april gaf ongeveer een derde van de ouders aan dat de verdeling (bijna) gelijk verdeeld was. In juni was deze groep iets groter en gaf 39% van de ouders aan dat ze de zorgtaken gelijk verdeelden. In gezinnen waarin de zorg niet gelijk verdeeld is (61%), zijn het nog steeds vooral moeders die meer doen dan vaders.

Moeders meer tijd kwijt aan extra zorg dan vaders

Los van de verdeling van de zorgtaken, zorgde ongeveer de helft (53%) van de ouders in juni meer uren per week voor de kinderen dan voor de coronacrisis, zowel vaders als moeders. Zorg je meer uren voor de kinderen? Dan zien we dat de toename in uren bij moeders gemiddeld groter was dan bij vaders: 14,3 uur tegenover 10,5 uur per week. Slechts een kleine groep ouders was minder tijd kwijt aan de zorg voor kinderen dan voor de coronacrisis (5%), waarbij vaders en moeders niet verschilden.

Wat vinden ouders van de verdeling?

Ouders waren in juni redelijk tevreden over de verdeling van zorgtaken. Op een schaal van 1 (het laagst) tot 10 (het hoogst) gaven ouders de huidige verdeling van zorgtaken een gemiddeld cijfer van 7,2. Ouders waren iets minder tevreden dan voor de coronacrisis, toen was het gemiddelde cijfer een 7,4. Vaders waren net iets meer tevreden dan moeders: 7,4 tegenover 7,1.

Wie doet het huishouden?

Net als de zorg voor kinderen, is huishoudelijk werk niet gelijk verdeeld tussen ouders. Bijna twee derde (69%) zei in juni dat het huishoudelijk werk ongelijk verdeeld was. In deze gezinnen zeiden moeders veel vaker meer te doen dan vaders. Het deel van de gezinnen waarin het huishouden gelijk verdeeld is lijkt wat te schommelen tijdens de coronacrisis. In april was er net iets vaker sprake van een gelijke verdeling van huishoudelijk taken dan voor de coronacrisis (36 tegenover 32%) en in juni was het weer iets gedaald (31%).

Sommige ouders doen meer

We zien dat in juni een vijfde (22%) van de ouders meer is gaan doen in het huishouden dan voor de coronacrisis. Dat percentage was iets hoger dan in april (toen was het 17%). In april zagen we dat vaders vaker dan moeders zeiden meer te zijn gaan doen in het huishouden dan voor de coronacrisis (17% van de vaders tegenover 7% van de moeders). In juni zien we dit verschil niet. Heb je veel kinderen of werkt je partner niet thuis? Dan zei je in juni vaker dat je nu meer doet in het huishouden dan voor de coronacrisis.

pxhere.com

Andere ouders doen minder

Iets meer dan een kwart van de ouders (28%) is juist minder in het huishouden gaan doen in juni ten opzichte van voor de coronacrisis. Dat is een grotere groep dan in april (13%). Hierin verschilden vaders en moeders niet. Werkte je in een cruciaal beroep? Dan gaf je in juni vaker aan minder in het huishouden te doen dan voor de coronacrisis.

Hoe tevreden zijn we met deze verdeling?

Hoewel er binnen gezinnen dus wel wat verandert wat betreft huishoudelijke taken, bleef de verdeling tussen vaders en moeders ongelijk. Toch waren ze redelijk tevreden met de verdeling van huishoudelijk werk. Op een schaal van 1 (het laagst) tot 10 (het hoogst) gaven vaders de verdeling gemiddeld een 7,3. Ze scoren daarmee hoger dan moeders, ze geven de verdeling gemiddeld een 6,8. De tevredenheid onder ouders is wel iets gedaald vergeleken met de situatie voor de coronacrisis. Toen was de gemiddelde score bij moeders 6,9 en bij vaders 7,4.

Moeders meer tijd kwijt aan extra huishoudelijk werk dan vaders

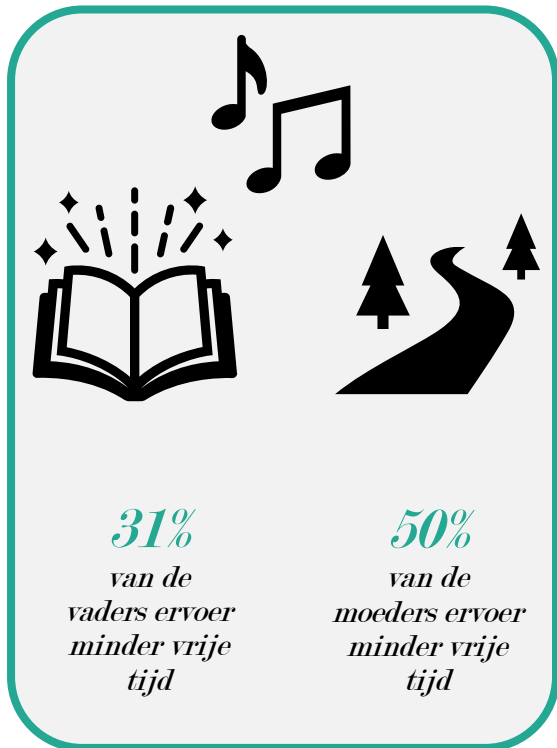
Los van de taakverdeling, besteedde 38% van de ouders meer uren aan het huishouden dan voor de coronacrisis. Dat deel verschilde niet tussen vaders en moeders. Besteed je meer tijd aan het huishouden? Dan zien we wel een verschil tussen vaders en moeders. Moeders zijn namelijk 11,3 uur meer uur per week gaan doen dan het aantal uren voor corona. Bij vaders lag dat met 7,5 uur duidelijk lager. Er is ook een kleine groep ouders (11%) die juist minder uren per week in het huishouden is gaan doen ten opzichte van de uren voor de coronacrisis. Ook hier verschilde dat deel niet tussen vaders en moeders. Ze verschilden ook niet in het aantal uren dat ze in dat geval minder deden (bijna 8 uur).

Vaker gelijkheid zonder kinderen thuis

In huishoudens zonder kinderen onder de 18 thuis was de verdeling van huishoudelijk taken iets vaker gelijk dan bij ouders met kinderen jonger dan 18 thuis (40% tegenover 31%). Dit aandeel is in de coronacrisis niet veranderd.

Moeders hebben minder vrije tijd door de coronacrisis

Vrije tijd is heel belangrijk voor onze fysieke en geestelijk gezondheid. Wanneer we niet genoeg tijd hebben om te ontspannen en bij te komen na het werk, kan dit uiteindelijk leiden tot gezondheidsklachten zoals een burn-out. Door corona neemt de vrije tijd van ouders af, vooral onder moeders. 50% van de moeders meldde in juni dat zij minder vrije tijd hadden vergeleken met voor corona en dit geldt voor 31% van de vaders. In april meldde 57% van de moeders en 36% van de vaders een afname in vrije tijd. In beide groepen is er dus in gelijke mate een verbetering in de hoeveelheid vrije tijd tussen april en juni. Maar de afname in vrije tijd blijft groot.

Minder vrije tijd voor mensen in cruciale beroepen

Werk je als ouder in een cruciaal beroep? Dan had je duidelijk minder vrije tijd dan ouders die niet in een cruciaal beroep werken. De helft (49%) van de ouders in cruciale beroepen zei minder vrije tijd te hebben in juni, tegenover 36% van de ouders in een niet-cruciaal beroep. De afname in vrije tijd heeft ook te maken met hoe oud de kinderen zijn en of je wel of niet thuiswerkt. We zien dat de afname in vrije tijd vaker voor komt bij ouders met een jonger kind en bij ouders die volledig buitenshuis werkten tegenover ouders met een ouder kind en die (deels) thuis werkten.

De vermindering van vrije tijd wordt vooral gemeld door ouders met kinderen onder de 18 thuis. Mensen zonder kinderen zeiden minder vaak dat hun vrije tijd in juni minder was dan voor corona (22% van de mannen en 18% van de vrouwen). Ook voor deze groep zorgde vooral het hebben van een cruciaal beroep en het buitenshuis werken voor minder vrije tijd.

TheFacesShutterstock.com

De relatie met onze partner

De coronacrisis is van grote invloed op ons leven en heeft ook invloed op de relatie met onze partner. Voor de coronacrisis zei 20% van de ouders weleens ruzie te hebben over de eigen werkuren, 15% over de werkuren van de partner en 30% over de zorg voor de kinderen. In juni zei 24% van de ouders meer ruzie te hebben over de zorg voor de kinderen dan voor de coronacrisis. In april was dit 21%. Dit betekent dat het openen van de scholen en kinderdagverblijven niet leidde tot een afname in de ruzies over de zorg voor de kinderen.

Hoe tevreden zijn we met onze relatie tijdens de coronacrisis?

Zowel voor de coronacrisis als in juni geven ouders de relatie met hun partner een ruime 7,5 (op een schaal van 1 tot 10).

Ruzies over werkuren

Waar maakten we verder ruzie over? 17% van de ouders zei dat ze in juni vaker ruzie hadden over hun eigen werkuren dan voor corona. 22% van de ouders zei juist minder ruzie te maken hierover. Een gelijk beeld zien we bij ruzies over de werkuren van de partner. 13% van de ouders zei in juni vaker ruzie te hebben over de werkuren van de partner dan voor corona. 22% van de ouders zei juist minder ruzie hierover te hebben.

Wie heeft vaker ruzie?

Zeggen moeders vaker dat ze ruzie hebben met hun partner dan vaders? Nee. Vaders en moeders zeiden even vaak ruzie te hebben met hun partners op alle terreinen. Ook zeiden ouders niet vaker dan mensen zonder kinderen onder de 18 jaar thuis dat ze ruzie hadden. Met andere woorden, de coronacrisis is enigszins van invloed op de relatie met onze partner, of we nou kinderen thuis hebben of niet.

Wekelijkse ruzie?

voor corona:

in juni:

4% van de ouders zegt wekelijks ruzie te hebben over de eigen werkuren

17% van de ouders zegt wekelijks ruzie te hebben over de eigen werkuren

3% zegt wekelijks ruzie te hebben over de werkuren van hun partner

13% zegt wekelijks ruzie te hebben over de werkuren van hun partners

9% zegt wekelijks ruzie te hebben over de zorg voor de kinderen

25% zegt wekelijks ruzie te hebben over de zorg voor de kinderen

Werken en zorgen tijdens corona: makkelijk of moeilijk?

In juni zei bijna de helft (48%) van de ouders dat het combineren van werk en zorg makkelijk was, tegenover 54% voor de coronacrisis. 19% van de ouders vond het moeilijk om werk en zorg te combineren in juni. Voor corona was dit 11%. Een goede combinatie van werk en zorg lijkt daardoor in juni vaker voor te komen dan in april. Toen zei 29% van de ouders dat ze moeite hadden met het combineren van werk en zorg. Dit kan te maken hebben met het feit dat in juni de scholen weer open waren. In tegenstelling tot april, zeiden vaders (52%) in juni net iets vaker dan moeders (45%) dat het combineren van werk en zorg makkelijk was.

DragonImages/Shutterstock.com

Moeilijk met jonge kinderen?

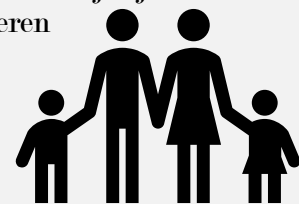
Hoe jonger het jongste kind in het gezin, hoe moeilijker ouders het vonden om werk en zorg te combineren. Heb je kinderen op zowel de basis- als middelbare school? Dan was het combineren van werk en zorg moeilijker in juni dan voor ouders met kinderen alleen op de basisschool. In april vonden we dat juist ouders met enkel kinderen op de basisschool de grootste moeite hadden om werk en zorg te combineren. Dit verschil kan komen doordat de basisscholen helemaal opengingen in juni terwijl de middelbare scholen pas na de zomervakantie helemaal opengingen.

Geen kinderen thuis?

Door de coronacrisis wordt het combineren van werk en zorg moeilijker voor mensen zonder kinderen onder de 18 jaar thuis. 10% van deze groep vond het combineren van werk met zorg en ondersteuning voor mensen om zich heen moeilijk vóór de coronacrisis. In juni zei 21% van deze groep dat dit moeilijk was.

Gestreste ouders ondanks heropening scholen en kinderopvang

Hoewel de basisscholen en kinderdagverblijven in mei weer gedeeltelijk en in juni volledig opengingen, konden kinderen worden geweigerd bij verkoudheidsklachten. Dat leverde bij bijna een kwart van de ouders met kinderen jonger dan 18 jaar (22%) de nodige zorgen op. Vaders en moeders verschilden daarin niet.

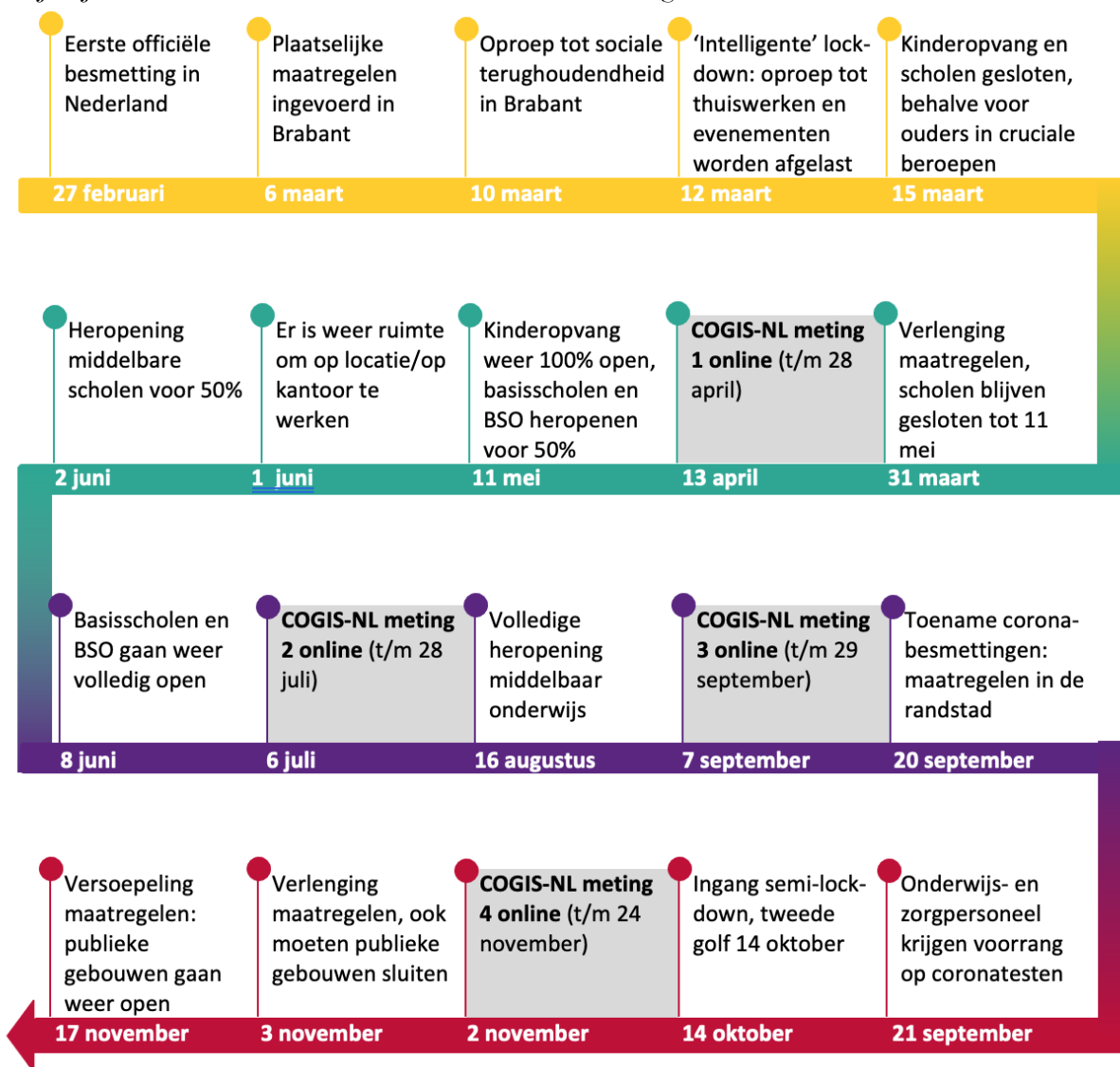

Over deze studie

De Covid19 Gender (In)equality Survey Netherlands (COGIS-NL) studie begon in april 2020 (meting 1) en onderzoekt de verschillen in werk, zorg en welzijn tussen mannen en vrouwen met thuiswonende, minderjarige kinderen met tenminste één werkende ouder evenals de verschillen tussen mannen en vrouwen in gezinnen zonder thuiswonende, minderjarige kinderen.

In juni (meting 2) deden in totaal 1229 respondenten in 1013 huishoudens mee. De studie is uitgevoerd binnen het representatieve longitudinale LISS-panel (Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences, <https://www.lissdata.nl/>) en werd mogelijk gemaakt door een beurs van [ODISSEI](#) en de Faculteit Sociale Wetenschappen aan de Universiteit Utrecht.

Tijdslijn van de COGIS-NL studie en de coronamaatregelen in Nederland

Contact:

Wil je meer weten over COGIS-NL? Stuur een mail naar Dr. Mara Yerkes (M.A.Yerkes@uu.nl).

Auteurs: Mara Yerkes¹, Stéfanie André^{*3}, Janna Besamusca^{*2}, Bryn Hummel^{*1}, Chantal Remery^{*1}, Roos van der Zwan^{*2}, Peter Kruijven³, Debby Beckers³, Sabine Geurts³.

Een gezamenlijke publicatie van de Universiteit Utrecht,¹ de Universiteit van Amsterdam² en de Radboud Universiteit.³¹Gezamenlijk tweede auteur.